

Mihály Benkő, On the Tracks of Friar Julian. Journeys across Mongolia

Timp Kft. 2001. 132 lap

Szokatlan jelenségnek tekinthető, ha a Magyar Nyelv képes útialbum megjelenéséről ad hírt. A kiadvány, amelyről most szólunk, Benkő Mihály Mongóliában tett utazásainak megragadó fényképfelvételekkel illusztrált leírása. (A szerző pályafutásának, eddigi munkásságának rövid összefoglalása a kiadvány 132. lapján olvasható.) Igényesen elkészített munka, amely nemzetközi összehasonlításban sem vall szégyent.

A magyar nyelvész olvasó figyelmét a kiadványnak mindenekelőtt azok a részletei kelthetik fel, amelyek a Mongol Altaj vidékén élő, a kazah nyelvet beszélő mazarokról adnak hírt. A szerzőnek ismételt utazásai során sikerült elnyernie ezeknek az elzárkózottan élő, idegenekkel bizalmatlan embereknek a barátságát, s így ismerkedett meg hagyományaikkal, szokásaik rendjével, valamint ősi jegyeket őrző anyagi kultúrájukkal. A kapott információk, közöttük a nép eredetmondájában felbukkanó csodaszarvas-motívum alapján Benkő Mihály arra a következtetésre jutott, hogy a mazarok azoknak a keleten maradt magyaroknak a kései utódai lehetnek, akikről Julianus barát híradásai is szólnak.

A magyar őstörténettel kapcsolatos sok jószándékú, de olykor megdöbbenően szakszerűtlen, sőt hamis amatőr megnyilatkozás után, melyek különösen bőven keletkeztek a közelmúlt nevezetes évfordulói kapcsán, az ember bizonyos gyanakvással fogadja az ilyen híreket még akkor is, ha a szerző érvelése jelen esetben világos és meggyőző. Kétségeit azonban eloszlathatja a kiadvány HARMATTA JÁNOS írta előszava, amely az albumnak a tovább élő múltat vagy éppen jelen és múlt kontrasztját idéző felvételei előtt a történeti filológia eszközeivel alapozza meg a mai utazó-kutató feltevéseit. — Sajátos adottság kell ahhoz, hogy egy tudós megalkuvások nélkül tudjon szólni a tudományában járatlan közönséghez — márpedig ezt az albumot bizonyára nagyon különböző előzetes ismeretekkel és előítéletekkel rendelkező olvasók forgatják majd. Ebben az esetben a meggyőző tudományosság olyan előadásban kerül elénk, amely valóban széles olvasóközönség érdeklődésére tarthat számot, és emlékezetes maradhat mindenkinek, aki időt szán az elolvasására.

ZSILINSZKY ÉVA